

ГОТЫУСЫ

4•95

ЗМІСТ

Гра Кіма: Кошичок	3
Розповідь: Кам'яна Зупа	4
Розповідь: Ріпка	7
Майстрування: Печатки	8
Пісня: Ходить Гарбуз	10
Гра Кіма: Кошичок	12
Гра: На Ярмарок	13
Чи Знаєш Ти?	14
Майстрування: Гарбуз	16
Вмілість <i>Приятель Рослин</i>	18
Хроніка	19
Світлини	24

ГОТУЙСЬ

журнал пластового новачтва

Редколегія: Маркіян Гаврилюк
Христя Санторе
Оля Стасюк

Ілюстратори: Ляриса Баранецька
Христя Котляр
Наталка Гавдяк
Марта Легецкіс

Щира подяка ст. пл. Адріянові Геврикові за українські шрифти вживані в цьому числі.

“Готуйсь” видає видавнича спілка Крайових Пластових Організацій ЗСА і Канади.

Річна передплата: для не-членів Пласту - \$25.00
ціна одного числа - \$4.50 амер.

Адреса Редакції: 144 Second Avenue
New York, NY 10003

З Друкарні Мирона Бабюка

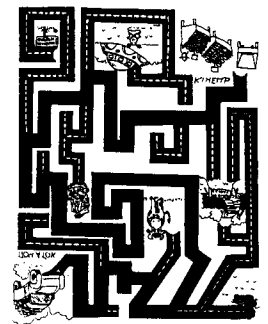
737 Sprucewood Lane
Webster, NY 14580
(716) 872-4263

ЧИСЛО 437

ВІДПОВІДІ ІДІВОВІДІ

слобінкя 13»»

14. фясочя. слобінкя 18: 1. L' S' P' 3. B' 4. V' 2. L'
8. LOBOX' 10. кыцлєл' 11. пнорлєл' 15. пнєл' 13. лєрорлєл'
2. рєлєрорлєл' 9. клєлєрлєлєл' 7. рлєлєлєл' 8. олєлєлєлєл'
слобінкя 15: 1. повлєлєл' 5. мовковлєлєл' 3. влєлєл' 4. олєл'

Відчитайте зашифровані відповіді!

Відповіді можна відчитати дзеркалом. Постав сторінку перед дзеркалом і відчитай відповіді, що відбиваються в склі.

Кошичок

Новачка Дарка назбирала на городі ярину та залишила в кошичку на ганку. Розглянь цей рисунок через три хвилини. Тоді поможи Дарці на сторінці 12 пригадати що назбирали.

Г
Р
А

К
І
М
А

КАМ'ЯНА ЗУПА

Було колось, верталися з бою три козаки. Були вони голодні— не їли вже три дні. Аж от, бачили перед собою маленьке село.

“Може там знайдемо щось з’їсти,” сказав перший козак.

“І може десь переночувати,” сказав другий.”

“Все можна запитатися...” сказав третій.

Але в тому селі, селяни боялися чужих. Коли бачили що надходять козаки, почали між собою шепотати.— “Козаки все голодні, а в нас мало.”

І побігли заховати свої харчі. Мішки гречки сховали під сіно на стриху, а ведра молока спустили в криницю.

Покрили скрині моркви килимами, а капусту і картоплю сховали під ліжками.

М’ясо повісили в пивницях. Все, все сховали.

Козаки приступили до першої хати. “Добрий вечір, пане господарю,” сказав перший козак, кланяючись низько. “чи не могли б подати голодним козакам шматок сала чи кусочок хліба.”

“В нас був бідний урожай цього року,” сказав господар. “Ми самі не їли три дні.”

Пішли козаки до другої хати.

“Чи не мали б ви куска ковбаси чи морковицю щоб нагодувати голодних козаків,” спитали.

Але відповідь була одна— “Був у нас бідний урожай.”

І так було по цілім селі. Ніхто з селян не пожертвував ані кришки козакам.

Зібралися козаки посеред села та промовили:

Може там знайдемо щось з’їсти...

“Добрі люди! Ми, три голодні козаки, просили вас щоб нагодували. Але ви не могли. Ну, нема ради— треба нам варити кам'яну зупу!”

Селяни замовкли. Зупа з каменів? Це треба буде побачити.

“Перше нам потрібно великий казан,” перший козак сказав. Селяни побігли і принесли найбільший казан що могли знайти.

З таких каменів буде смачна зупа...

“З таких каменів буде смачна зупа. Але ж яка була б зупа якби була ще морква!” третій козак сказав.

“Мені здається що в мене є морква або дві,” одна господиня сказала і побігла віднайти. Прибігла з повним фартушком моркви.

“Добре кам'яна зупа повинна мати також капусту,” перший козак сказав, кидаючи моркву в зупу.

“Троха малий, але може бути,” сказав другий козак. “Наповнім водою та запалім вогонь щоб підігріти.”

Коли вода закипіла, козаки розійшлися, знайшли три округлі, плоскі камені та кинули в казан.

“Кожній зупі потрібно соли і перцю,” козаки сказали мішаючи зупу.

Скоро діти побігли принести сіль і перець.

“В нас може знайдеться головка капусти,” хтось сказав та прибіг із трьома головками капусти.

“Якби тільки мали ми троха м'яса чи кілька картопель, була б зупа гідна багатого пана!” козаки сказали.

Роздумали селяни слова козаків та віднайшли картоплю і м'ясо. Зупа для багатого пана— а все із трьох каменів. Що за чудо!

“Ой, якби тільки була гречка і молоко, була б така зупа як самому цареві готують. Але нема чого питатись, якщо немає,” козаки сказали.

Селяни принесли гречку і молоко, та козаки додали до зупи.

Нарешті була готова зупа. Селяни застелили столи та нетерпеливо чекали зупи. Ох, як смачно пахла зупа, а все із каменів.

Козаки наляли кожному зупу, а камені відкинули в ліс. З'їли селяни зупу до останньої крапельки. Тай цей

облизувались.

Втомились селяни і почали вертатись до своїх хат.

“Чи не можна було б у вас десь в куточку пожитися і переспати,” запитався перший козак.

“Такі розумні і вмілі козаки повинні спати в найкращих ліжках в селі.”

Ранком, селяни зібралися попрощати козаків в далеку дорогу.

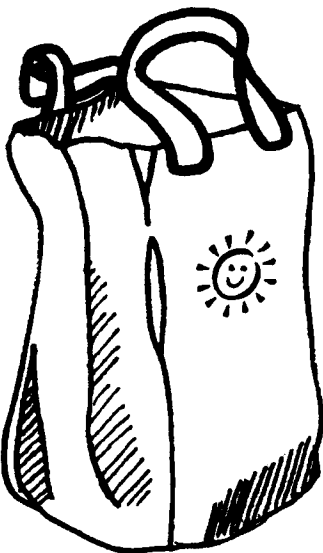
“Щиро вам дякуємо, дорогі козаки. Як вміємо варити зупу з каменів, вже ніколи не будемо голодувати.”

ЛИСТОК ПРИРОДИ

В крамницях часто можна вибрати паперові або пластикові торби на харчі. Котрі кращі для природи?

Ні одні, ні другі. Найкраще принести з собою власну полотняну торбу чи сітку для закупів. Таку торбу можна вживати багато разів. Торби із плястики занечищують природу та дуже довго розкладаються. Паперові торби роблять із дерева. Чим більше паперу вживаємо, тим більше зрізують дерев.

РІПКА

Був собі дід Андрушка, а в нього- баба Марушка, а в баби- донечка Мінка, а в дочки- собачка Хвінка, а в собачки- товаришка, киця Варварка, а в киці- вихованка, мишка Сіроманка.

Раз весною взяв дід лопату та мотику, скопав у городі грядку велику, гною троха наносив, грабельками підпушив; зробив пальцем дірку та й посадив ріпку.

Росла дідова ріпка, росла. Зразу така, як мишка, була, потім як буряк, потім як кулак, потім як два, а наприкінці стала така, як дідова голова.

Тішиться дід, аж не знає, де стати. "Час,- каже,- нашу ріпку рвати!" Пішов він на город- гуп, гуп. Узяв дід ріпку за чуб: тягне руками, уперся ногами,- мучився, потів увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень. Кличе дід бабу Марушку: "Ходи, бабусю, не лежи, мені ріпку вирвати поможи!"

Пішли вони на город- гуп, гуп. Узяв дід ріпку за чуб, баба діда-за плече. Тягнуть аж піт тече. Промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе баба дочку Мінку: "Ходи, доню, не біжи, нам ріпку рвати поможи!"

Пішли вони на город- гуп, гуп. Узяв дід ріпку за чуб, баба діда-за сорочку, дочка бабу- за торочку. Тягнуть руками, упираються ногами. Промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе дочка собачку Хвінку: "Ходи, Хвіночко, не біжи, нам ріпку рвати поможи!"

Пішли вони на город- гуп, гуп. Узяв дід ріпку за чуб, баба діда-за сорочку, дочка бабу- за торочку, собачка дочку- за спідничку. Тягнуть руками, упираються ногами. Промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе собачка кицю Варварку: "Ходи, Варварочко, не лежи, нам ріпку вирвати поможи!"

Пішли вони на город- гуп, гуп. Узяв дід ріпку за чуб, баба діда-за сорочку, дочка бабу- за торочку, собачку дочку за спідничку, киця собачку за хвостик. Тягнуть і руками, і зубами, упираються ногами. Промучились увесь день, а ріпка сидить

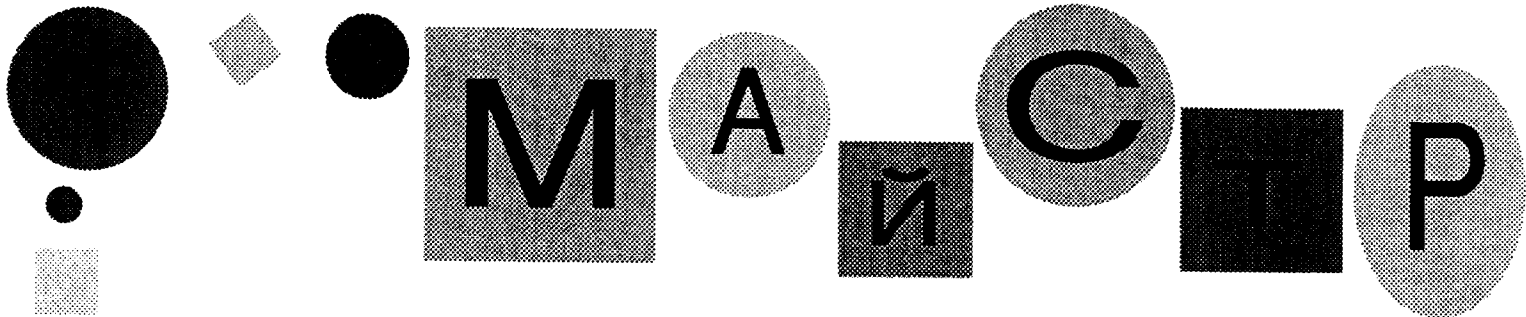
у землі, як пень. Кличе киця мишку Сіроманку: "Ходи, Сірочко, не біжи, нам ріпку вирвати поможи!"

Пішли вони на город- гуп, гуп. Узяв дід ріпку за чуб, баба діда-за сорочку, дочка бабу- за торочку, собачку дочку за спідничку, киця собачку за хвостик, мишка кицю- за лапку. Як потягли- та й покотилися.

Упала ріпка на діда Андрушку, дід- на бабу Марушку, баба- на дочку Мінку, дочка- на собачку Хвінку, собачка- на кицю Варварку, а мишка- шусть у шпарку!

-Іван Франко

ПЕЧАТКИ З КАРТОПЕЛЬ

Це є майстрування в двох частинах. Перше треба зробити печатку.

Приладдя:

1. Картоплю, з роду до печення (одну, або більше, залежно скільки хочемо зробити) . З одної картоплі можна зробити дві печатки.
 2. Ножик, НЕ ГОСТРИЙ - прошу вживати тільки при допомозі дорослої особи, і навіть тоді дуже уважно уживати!
 3. Ложка
 4. Патичок або олівець
- До вибору:
5. Форми до витинання тістечок

Готові? Майструймо!

ПЕРША ЧАСТИНА:

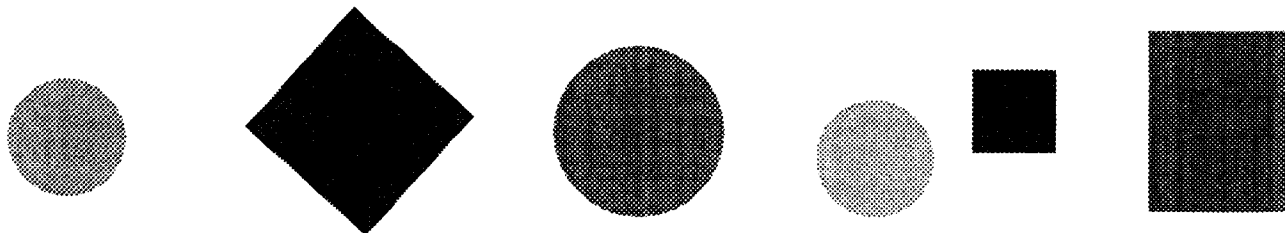
1. Потяти картоплю на половину ШИРИНОЮ
2. Ножиком вирізати форми на розрізаній поверхні картоплі. (Також можна при цьому уживати ложку і патичок або олівець щоб вишкрябати картоплю). Це можна зробити двома способами: витяти взір у картоплі, який буде так виглядати:

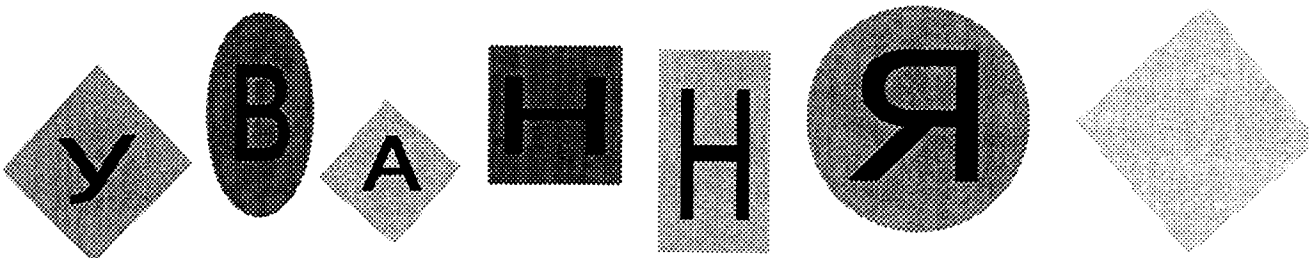

або вирізати форму з поверхні картоплі. Наприклад:

Для тих, котрим більше подобаються рівні форми: спробуйте перше потиснути форму до витинання тістечок посередині поверхній картоплі, а тоді докола форми відтяти або вишкрябати решту картоплі. Наприклад:

ДРУГА ЧАСТИНА:

Приладдя:

1. Фарба (рід, що легко змивається з рук - але не акварелі!)
2. Миски для фарб
3. Пензлі з широкими щітками
4. Водичка в мисці для полоскання пензлів
5. Папір: білий або кольоровий
6. Часопис

Продовжуємо:

1. Постелити часопис там, де будеш працювати
2. Приготуй фарби. (Не забудь, що коли маєш жовту, червону і синю фарбу, можеш змішати та створити нові кольори!)
3. Помачай картопляну печатку у фарбу, або пофарбуй пензлями.
4. Притисни печатку до паперу в бажаний звір: можна створити абстрактний звір, або реалістичний - залежно від мистця!

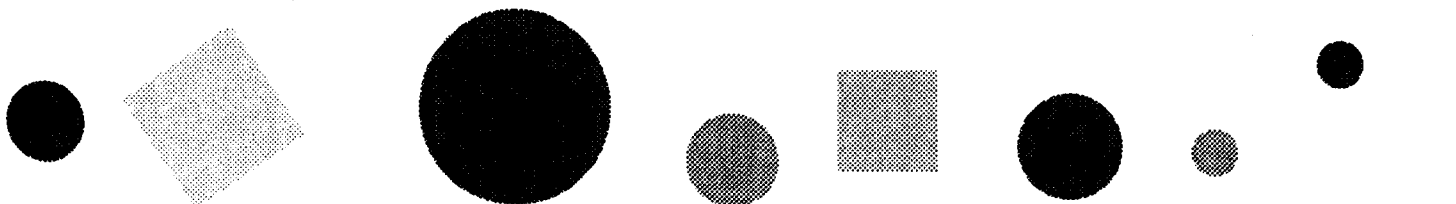
На приклад:

При закінченні, треба дозволити досить часу, щоб наші вироби висушилися.

Можна цею картопляною технікою змайструвати карточки, закладку до книжки, обкламку на книжку, папір до писання листів, і.т.д.

Прошу не забути гарно почистити : помити пензлі водою і милом; вимити миски водою і милом, накрити фарби та сховати; спрятати часопис; та попросити когось дорослого, щоб помив ніжик.

ХОДИТЬ

Хо дить гар буз по го ро

Ой чи жи ві, чи здо

Ходить гарбуз по городу, питається свого роду,
Ой чи живі, чи здорові, всі родичі гарбузові?

Обізвалась жовта диня, гарбузова господиня,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Обізувались огірочки, гарбузові сини й дочки,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Обізувались буряки, гарбузові свояки,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Гарбуз

ду, пи та єть ся сво го ро ду

ві, всі ро ди чі гар бу зо ві?

Обізвалась бараболя, а за нею і фасоля,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Обізвалась морковиця, гарбузова сестриця,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Обізвався старий біб: я і здержав увесь рід,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

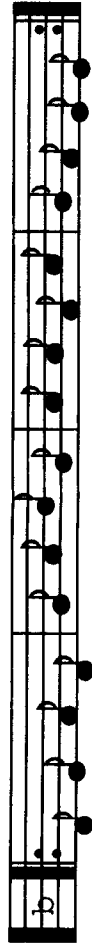
Ой ти гарбуз, ти перістий, із чим будем тебе їсти?
Миска пшона, шматок сала, от до тебе вся приправа.

Ходить Гарбуз

Хо дить гар буз по го ро ду, пи та еть ся сво го ро ду

Ой чи жи ві, чи здо ро ві, всі ро ди ці гар бу зо ві?

Ходить гарбуз по городу, питається своего роду,
Ой чи живи, чи здорові, всі родичі гарбузові?

Обізвалась жовта диня, гарбузова господиня,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Обізвались огірочки, гарбузові сини й дочки,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Обізвались буряки, гарбузові свояки,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

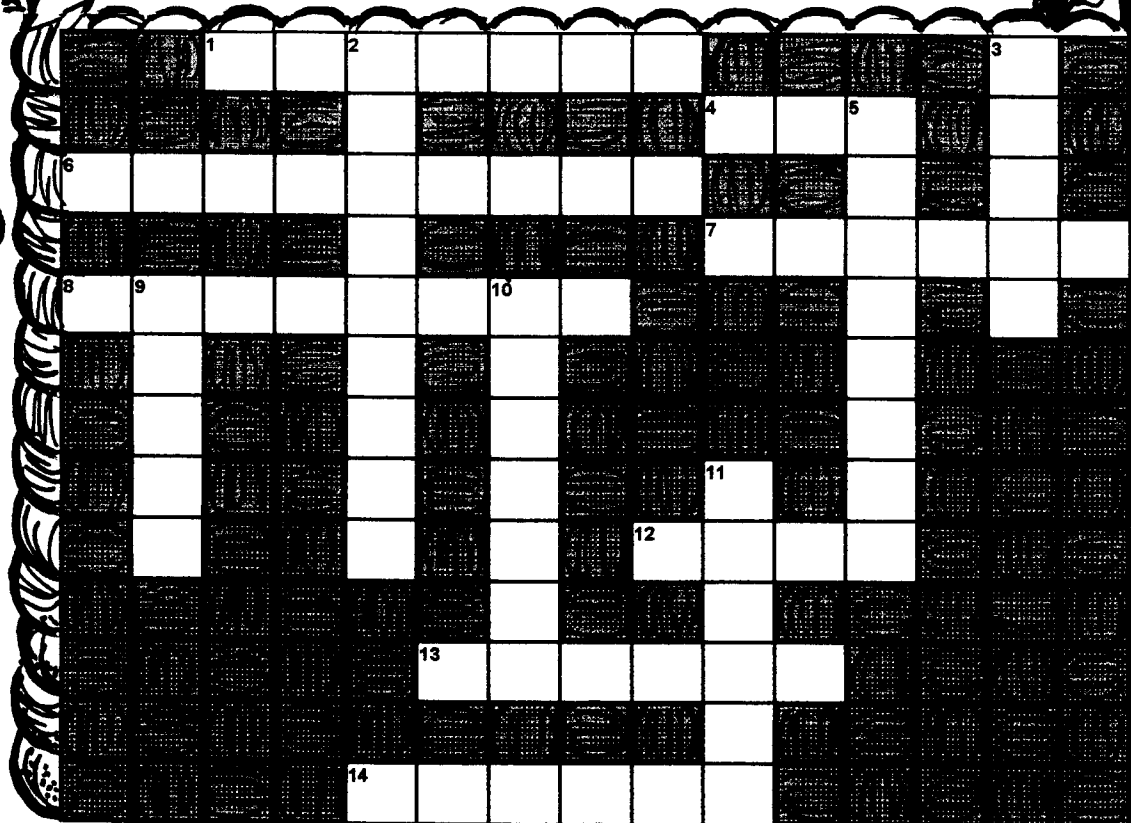
Обізвалась бараболя, а за нею і фасоля,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Обізвалась морковиця, гарбузова сестриця,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Обізався старий біб: я і здержав увесь рід,
Іще живі, ще здорові, всі родичі гарбузові.

Ой ти гарбуз, ти перістий, із чим будем тебе їсти?
Миска пшона, шматок сала, от до тебе вся приправа.

Поможи
Дарці пригадати яку
ярину назбирала на городі.

ПОЗЕМО

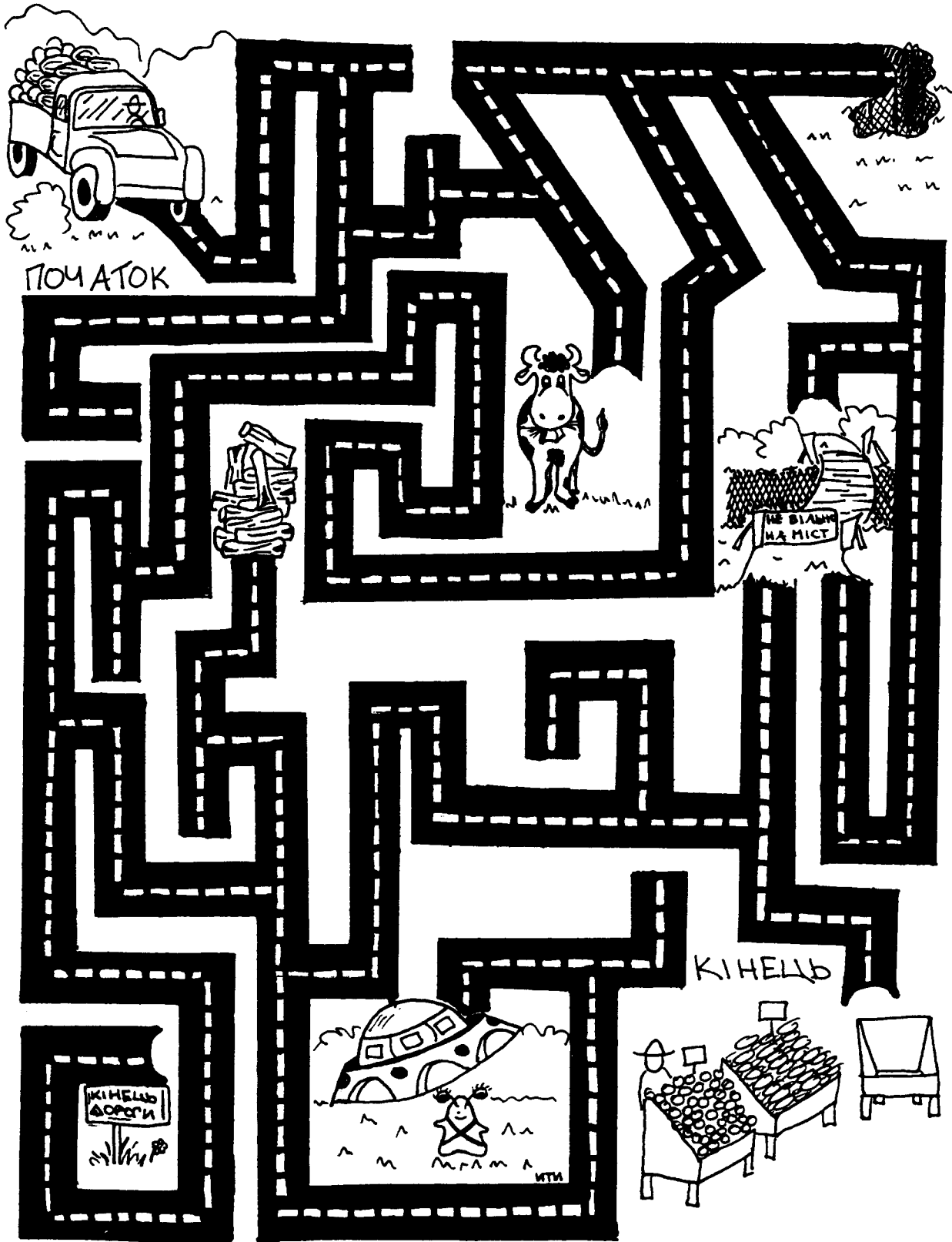
1. Червоний, але не яблуко.
4. Хто задержав цілий рід?
6. Має жовтий качан і волосся.
7. Гарбузові свояки.
8. Гарбузові сини й дочки.
12. Гарбузова господиня.
13. Хто ходив по городу?
14. Хто обізвався після бараболі?

2. Гарбузова сестриця.
3. Дід Андрушко посадив...
5. Хто обізвався після огірочків?
9. Зелена кишенька з кульками
10. Зелена головка, добра до голубців
11. Я печу в очі як мене теребиться.

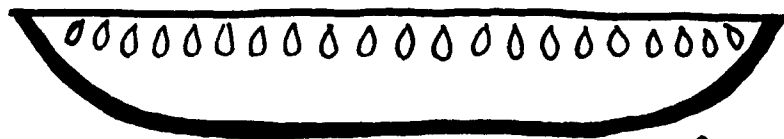
ПОЗЕМО

На Ярмарок

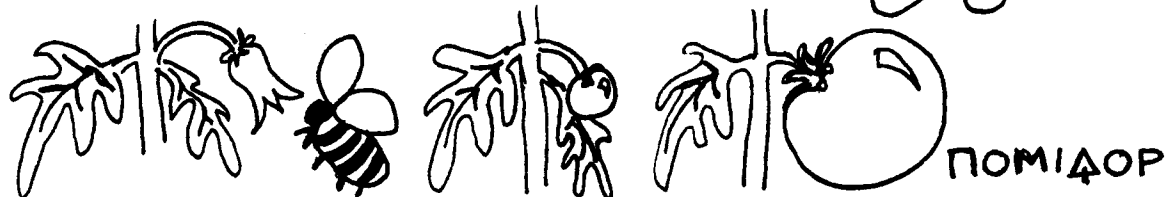
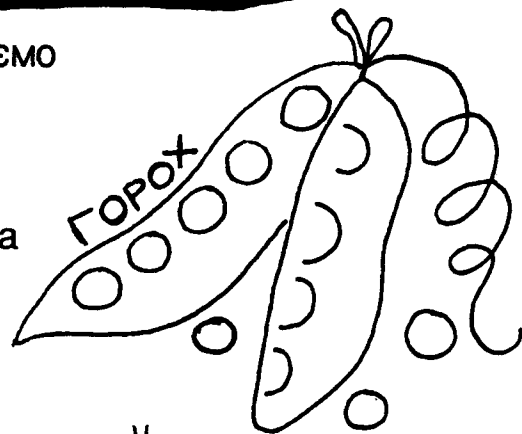
Поможи водієві знайти дорогу на ярмарок.

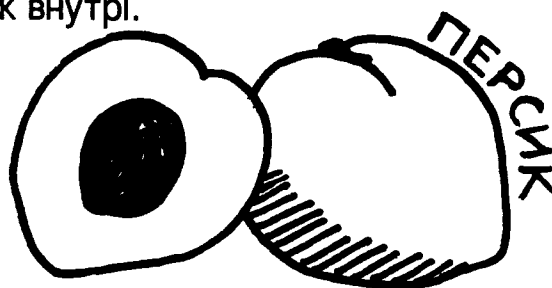
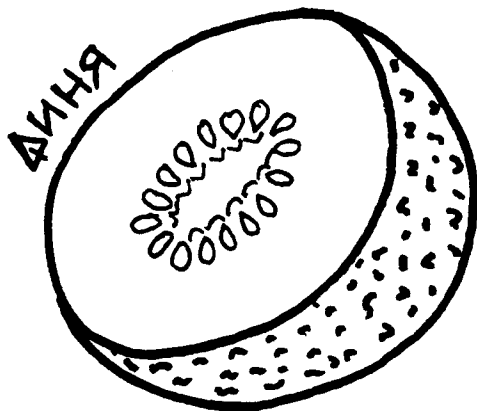
Огірок, це овоч!

Хоч звучить дивно, це правда! Знаємо що яблука, сливки, персики, вишні, й виноград є овочі - але до цього роду також належать огірки, помідори, фасоля, горох, паприка, баклажани та інші. Ми їх зовемо зеленою городиною тому, що вони не солодкі, але в дійсності, вони є овочами. Чому?

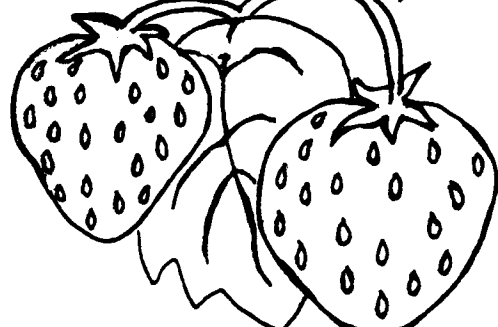

Всі овочі походять із запилюваної цвітки. Це значить що вітер або комахи, головню бджоли, переносять пилок в середині цвітки. Вона з часом відпадає і на її місце виростає стручок з зернами в середині. Цей стручок дозріває з часом в овоч. Можна все розрізнити овоч від зеленої городини, пам'ятаючи, що овоч є ця частина рослини, яка має зернятка. Властиво овоч це охорона для зерняток. Деякі овочі, на приклад кавуни, дині, гарбузи, огірки, мають багато зерняток внутрі.

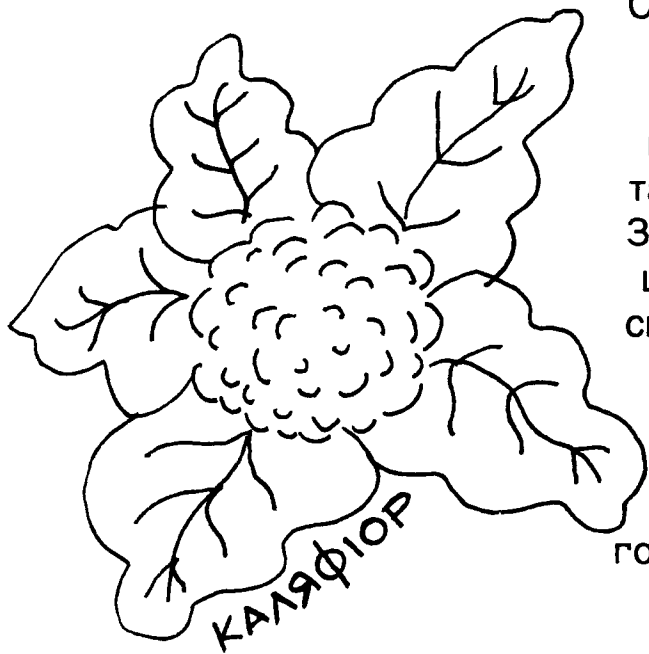
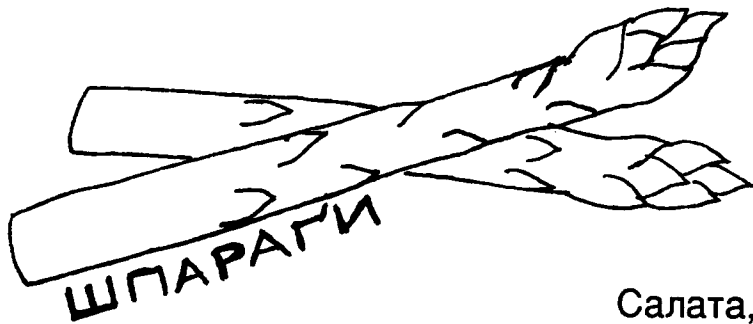

Деякі мають тільки одно зерно, яке називається "кісточка", в середині так, як: персики, вишні, чи сливки. Є також овочі, які мають свої зернятка на зовні, на приклад трускавки. Коли овочі дозрівають, вони відпадають з своїх матірних рослин на землю. Пізніше вони гниють, та їхні зерна приймаються в землю і тим дальше плекаються овочеві рослини. Через це, що овочі є смачні та поживні, їх також люблять їсти люди та тварини, коли вони дозрівають і це додатково помагає розсіяти зернятка.

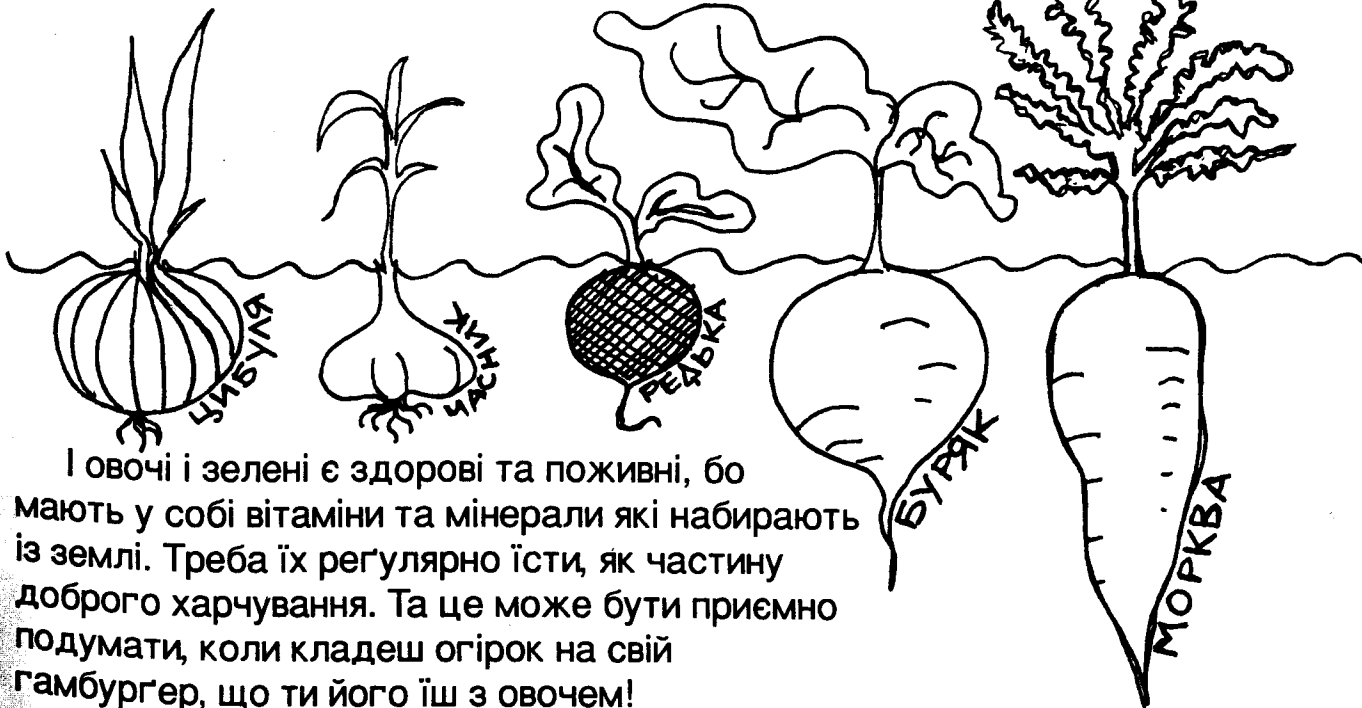
ТРУСКАВКИ

В такому разі - що тоді є яриною, чи городиною? В першій мірі, ярина це рід кукурудзи, а в другій, городина - це українське слово на яку небудь рослину до їдження, плекану в городі. Правильний вислів, це "зелень" або "зелена городина". Зелена городина є частиною рослини яку можна їсти і яка не походить з запилюваної квітки - наприклад листок, корінь, або пуп'яшок. Що тоді вчисляємо до зелені?

Салата, капуста, шпінат - всі листки. Салер, шпараги - це стебла рослини. Картопля, буряк, редька, каляріпа і морква є корені рослини. Броколя й каляфіор, це пуп'яшки. Є ще і цибуля та часник, середина/основа рослини. Зелені також різняться від овочів тим, що множаться та плекаються іншими способами. Зелені можуть розсіювати зерна з цвіточків які не виростають в овочі. В таким випадку цвітка перецвітає, та сама посипає свої зернятка на землю. Деякі зелені, головно ті, які мають сильні корені або цибульки, множаться під землею.

І овочі і зелені є здорові та поживні, бо мають у собі вітаміни та мінерали які набирають із землі. Треба їх регулярно їсти, як частину доброго харчування. Та це може бути приємно подумати, коли кладеш огірок на свій гамбургер, що ти його їш з овочем!

**ЗМАЙСТРУЙ
МЕНЕ!**

Потрібно:
2 паперові
тарілки або картон
клей
ножиці
кредки
скріпку до паперів

1

Якщо можливо
зроби
фотокопію
цих сторінок,
щоб не нищити
журналу.

2

Наклей кожний
образок на
паперову
тарілку
або картон і
витни по
лінійках:

3

Розмалюй
обидва
образки.

4

Пробий дірку олівцем
там, де знаки ©.

Уложи образки так, щоб
гарбуз був згори і
перепхай скріпку через
дірки.

Вмілість Приятель Рослин

Оленка хоче дістати вмілість Приятелька Рослин та веде денник огородника. Чи можеш поставити сторінки денника в правильному порядку?

☐	
☐	
☐	Нарешті
☐	в городі
☐	зійшла
☐	городина.
☐	Далі
☐	виполюю
☐	город.
	А

☐	
☐	
☐	Мама мені
☐	купила
☐	насіння і
☐	я посадила
☐	зернятка
☐	на грядці.
☐	
	Б

☐	
☐	Не було вже
☐	три дні
☐	дощу. Я
☐	щодня
☐	підливаю
☐	свої
☐	рослини
☐	
	В

☐	
☐	Нині, я
☐	зробила
☐	грядку
☐	за хатою.
☐	
☐	
☐	
☐	
	Г

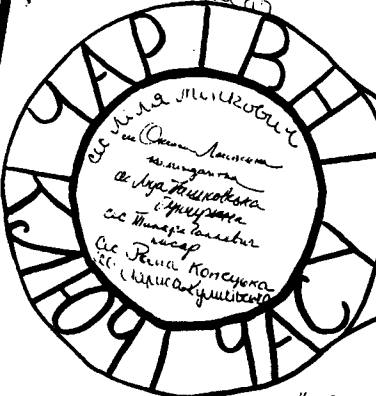
☐	
☐	
☐	Час рвати
☐	городину.
☐	Будемо
☐	нині
☐	смачно
☐	вечеряти!
☐	
	Г

Вмілість Приятель Рослин

1. Має власну грядку або скриньку, в якій плекає рослини.
2. Веде денник огородника, в якому зазначає дати: засадження, сходження, випускання листків, квітнення.
3. Знає частини рослини (корінь, біло, листя, квітка, овоч)
4. Пояснить, чим рослина живиться й відкіля береться овоч.
5. Назве 3 лічні зела, скаже, до чого вони служать
6. Пізнає 10 рослин по цвіті й 10 дерев по листю.
7. Має зільник засушених рослин і листків дерев
8. опише звичаї, пов'язані зі свяченням квітів і зел в Україні
9. Прочитає й розкаже два оповідання про життя рослин
10. Розкаже на сходинах роя легенду про квіт папороті.

Привіти

ПРИВІТ ІЗ ТАБОРУ

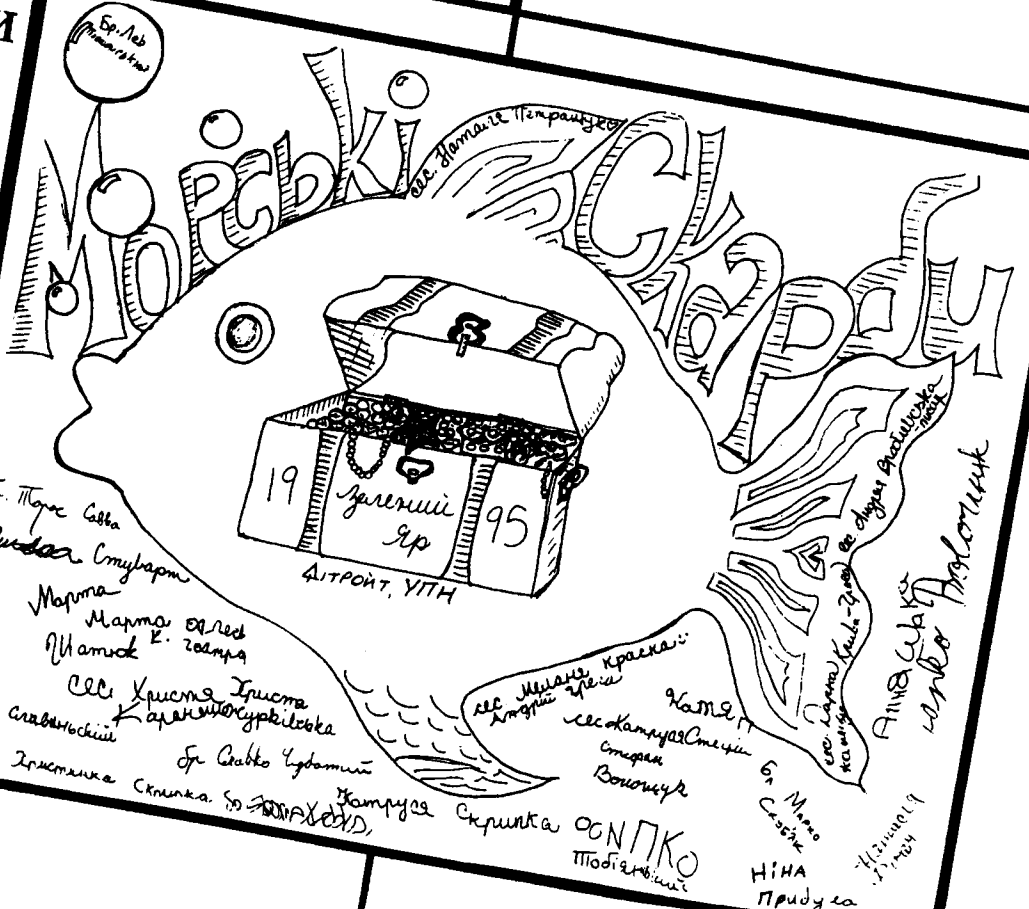
ОКСАНА БАМАЦЬКА
 Ірина Балацова
 Арина Солов'як
 ТРОЦЬК ПАЛЯ
 ЧМОМ
 НОВАЧОК
 АЛІНА
 МАРІЯ КОМАЛКА
 ДАРНА БРАДНА
 НАС
 95

Чарівні Ключі Часу

Табір Новачок на оселі "Новий Сокіл" біля Бофало, Нью Йорк
 31 новачок, 6 сестричок

Морські Скарби

Табір Новаків і Новачок на оселі "Зелений Яр" біля Дітройту
 15 новачок, і новаків
 12 сестричок і братчиків

Бр. Лес
 Бр. Попе Соба
 Діна Стурув
 Марта
 Марта Олекс
 Наталка
 Селі Христе
 Ірина
 Анна
 Катя
 Натя
 Бр. Мико
 Сашка
 Ніна
 Прудюса

Світлини з табору Сон Літної Ночі

табір новачок на оселі Писаний Камінь, липень 1995

Вінок: новачка Андрія Комічак

Рій Шептуни: Андрія Іванюк,
Галя Гановська, Андрія Маркевич,
Дарця Хиляк, Тетяна Матисяк

Приятелі:
Ляриса Копистинська і Дана Комічак

Коло потічка: (зліва на право) Андрія Іванюк,
Галя Гановська, Дарця Хиляк, Андрія Маркевич